

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

NATIONAL UNIVERSITY
«YURI KONDRATYUK POLTAVA
POLYTECHNIC»

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції

**«РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ
В УКРАЇНІ: ЗАГРОЗИ, ПРОБЛЕМИ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

25 листопада 2022 року

м. Полтава

<i>Добропас Анастасія Володимирівна, Ковальов Володимир Володимирович, Вовченко Оксана Сергіївна</i>	ІНСТРУМЕНТИ ПІДТРИМКИ ВАЛЮТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	37
<i>Панченко Анастасія Віталіївна, Волкова Неля Іванівна</i>	ОЦІНКА ВПЛИВУ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ НА ФІНАНСОВУ БЕЗПЕКУ БАНКІВ	39
<i>Лисенко Наталія Володимирівна</i>	СТРАТЕГІЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	41
<i>Кудінов Олександр Миколайович</i>	ЕКОНОМЕТРИЧНИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НА ПОДАТКОВУ СИСТЕМУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ У ПЕРІОДИ ГЛОБАЛЬНИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЗАГРОЗ	43
<i>Максименко Андрій Петрович</i>	ЗАГРОЗИ ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІКИ СПРИЧИНЕНІ КРИПТОВАЛЮТАМИ	45
<i>Sokolov Alexander</i>	FINANCIAL PROVISION OF THE STATE ECONOMIC SECURITY IN WARTIME CONDITIONS	48
СЕКЦІЯ 3. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ГРОШОВО- КРЕДИТНОГО РИНКУ УКРАЇНИ		
<i>Жердецька Лілія Вікторівна</i>	ВПЛИВ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЧИННИКІВ НА РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ: ОГЛЯД ЕМПІРИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	50
<i>Завадська Діана Володимирівна</i>	РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ СТАЛОГО ФІНАНСУВАННЯ	52
<i>Квасницька Раїса Степанівна</i>	РОЛЬ БАНКІВСЬКОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ	53
<i>Птащенко Ліана Олександрівна, Гостудим Милослава Юрійвна</i>	ІПОТЕЧНІ ПРОГРАМИ КРЕДИТУВАННЯ: ІНСТРУМЕНТАРІЙ ВІДБУДОВИ СОЦІАЛЬНОГО СЕКТОРА УКРАЇНИ	56
<i>Власенко Олена Сергіївна, Волкова Валерія Валеріївна</i>	ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ПОРТФЕЛЕМ СПОЖИВЧИХ КРЕДИТІВ БАНКІВ	58
<i>Вовченко Оксана Сергіївна</i>	ДОВІРА ДО БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОЇ ІНКЛЮЗІЇ	60
<i>Волкова Валерія Валеріївна, Грабовенко Катерина Василівна</i>	ОЦІНКА ТА УПРАВЛІННЯ РИНКОВИМ РИЗИКОМ БАНКІВ	62
<i>Косолапенко Віталій Станіславович, Пантась Валерія В'ячеславівна</i>	ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОСЛУГ КРЕДИТНИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ	64
<i>Посмітна Марина Василівна</i>	СИСТЕМНО ВАЖЛИВІ БАНКИ ТА ЇХ РОЛЬ В СТАБІЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	66
<i>Хамула Катерина Володимирівна, Волкова Неля Іванівна</i>	МІНІМІЗАЦІЯ РИЗИКІВ ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ ШЛЯХОМ ЇХ	

Волкова Валерія Валеріївна,
кандидат економічних наук, доцент
Грабовенко Катерина Василівна,
магістрантка

Донецький національний університет імені Василя Стуса (Україна)

ОЦІНКА ТА УПРАВЛІННЯ РИНКОВИМ РИЗИКОМ БАНКІВ

Функціонування банківської установи, відповідно до власної природи, перш за все тісно пов'язане з ризиками, які постійно змінюються під впливом економічних та політичних чинників на рівні держави в цілому, або ж економіки зокрема. На сьогодні, сучасна банківська система знаходиться не в кращій ситуації, відсутність стабільності потребує швидкого та кваліфікованого втручання з боку менеджменту.

Оцінка ринкового ризику банку, як і будь-якого іншого ризику, являє собою кількісну демонстрацію виявлених ризиків, при здійсненні якої з'ясовують їх основні характеристики, такі, як розмір ймовірних наслідків. В той же час визначаються варіації можливих сценаріїв появи та розвитку несприятливих ситуацій. Періодична оцінка ризику має на меті виявлення ризиків та здійснення оцінки різних аспектів, за для проникнення в суть існуючих процесів, взаємопов'язаних з ними. При цьому, оцінка ринкового ризику реалізується в наступній послідовності (рис.).

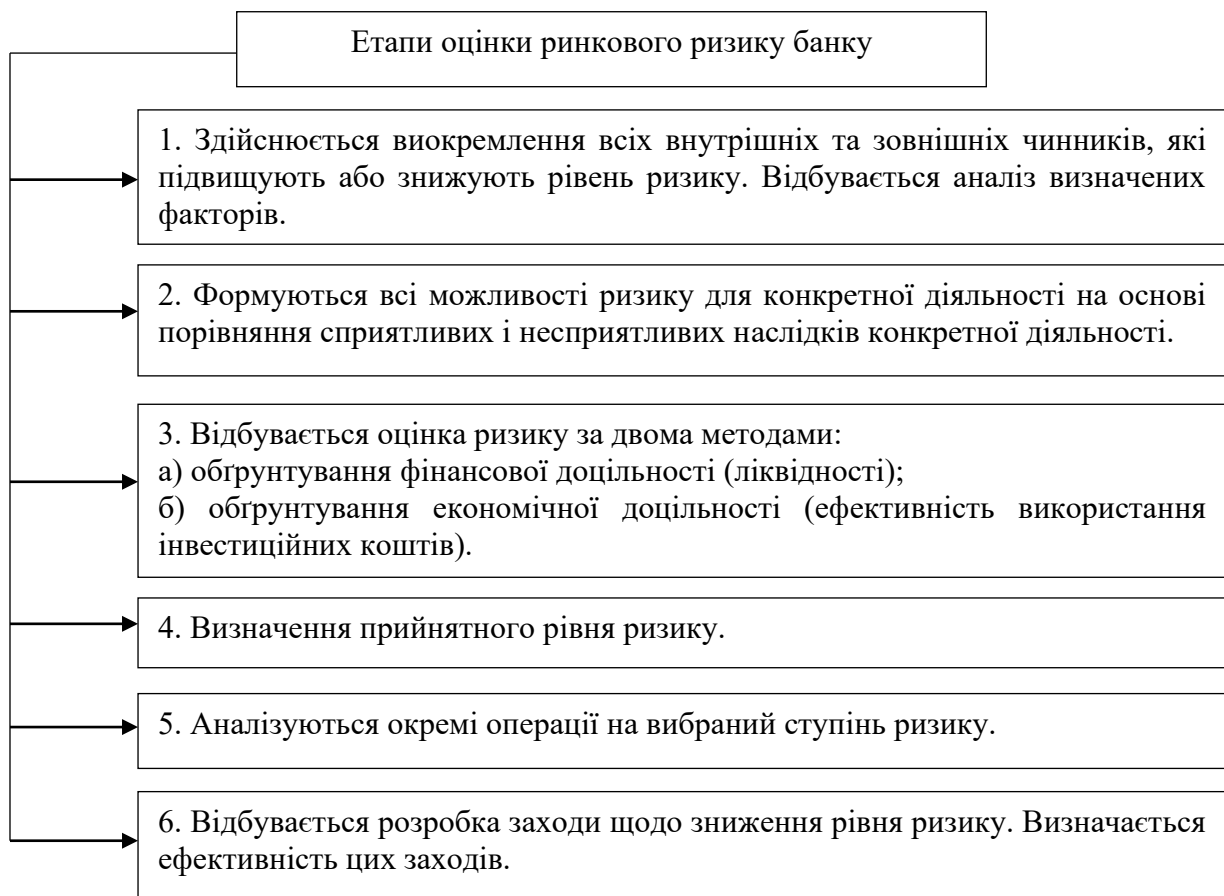

Рис. Етапи оцінки ринкового ризику банку
Джерело: складено автором на основі [1].

На рисунку 1 загалом виділено шість етапів оцінки ринкового ризику банку. За для оцінки розміру фінансового ризику, в тому числі і ринкового ризику банку зазвичай застосовують три групи показників:

1. Статистичні значення, а саме стандартне відхилення, дисперсія, бета-коефіцієнт.

2. Непрямі показники ризикової діяльності, які в основному визначаються у формі фінансових коефіцієнтів, враховуючи показники публічних звітів.

3. Аналітичні показники або іншими словами – індикатори, які покликані сприяти оцінці окремих видів ризиків. Прикладами індикаторів можуть бути валютні, процентні ставки, кредитні, інвестиційні або ж дисбаланси ліквідності і тому подібне, у межах внутрішнього аналітичного процесу банківської установи.

Встановлення та оцінка взаємопов'язані між собою та не завжди можуть бути розподіленими на окремі, самостійні частини загального процесу. Окрім цього, доволі часто аналіз спрямовується в два протилежні напрями, а саме від встановлення до оцінки та навпаки.

Здійснюючи оцінку сучасного стану управління ринковим ризиком банків перш за все варто відмітити, що вітчизняні банки зустріли війну з доволі високим рівнем капіталу, а також, рекордними прибутками. Але поточна криза може мати значно глибший характер. Результати здійсненого реверсивного стрес-тестування банківських установ, продемонстрували, що у найбільших банків достатньо запасу основного капіталу та накопичених прибутків на покриття втрат 25% кредитного портфеля. Перед початком війни банки сформували значний запас капіталу, що дало змогу увійти у поточну кризу із суттєвим запасом капіталу. Так, на початку лютого 2022 р. середньозважена достатність основного капіталу банків складала 12%, а регулятивного – 18%, тобто була майже в два рази вище за мінімальні вимоги. Даний рівень достатності капіталу вперше в історії функціонування банківського сектору відображав покриття не лише кредитного, а й валютного і операційного ризиків [2].

Узагальнюючи все вище описане, відмітимо, що діяльність будь-якого банку супроводжується певними ризиками, які потребують формування відповідно реакції, спрямованої на мінімізацію їх впливу на результати діяльності банківської установи. В сучасних умовах, Національний банк України сформулював систему для здійснення оцінки кожної існуючої категорії ризику. Система оцінки ризику дозволяє в покроковий спосіб визначати ризик, а також рекомендувати низку наглядових процедур, які потребують втілення [3]. Враховуючи, що ринковий ризик відрізняється від кредитного, в основному, горизонтом здійснення, він є вельми коротким. Для точного визначення неочікуваних збитків у наслідку ринкового ризику доцільно здійснювати моделювання їх розподілу беручи до уваги дані. Хоча, через складність здійснення моделювання та недоступність даних, не всі банки мають здатність здійснити точну оцінку можливих збитків від ринкового ризику.

Література

1. Система ризик-менеджменту в банках: теоретичні та методологічні аспекти: монографія / за ред. В. В. Коваленко. Одеса: ОНЕУ, 2017. 304 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/6711> (дата звернення: 01.11.2022 р.)

2. Національний банк України URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/uprovadjeno-vimogi-do-rozrahunku-bankami-minimalnogo-rozmiru-rinkovogo-riziku> (дата звернення: 01.11.2022 р.)

3. Методичні вказівки з інспектування банків «Система оцінки ризиків»: Постанова Правління НБУ від 15.03.2004 р. № 104. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0104500-04> (дата звернення: 05.11.2022 р.)